

Intentieverklaring

Privacy in Digitale Onderwijsmiddelen

Deze Intentieverklaring gaat over de bescherming van Persoonsgegevens die in opdracht van Onderwijsinstellingen verwerkt worden.

Deze intentieverklaring wil waarborgen dat Verwerkers Persoonsgegevens volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming verwerken.

De Initiatiefnemers van deze Intentieverklaring zijnde:

- Onderwijsverstrekkers (GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten (OVSG), Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers (OKO), Katholiek Onderwijs Vlaanderen, Provinciaal onderwijs Vlaanderen (POV))
- Vrije CLB-koepel vzw (VCLB)
- Federatie Centra voor Basiseducatie
- Groep Educatieve en Wetenschappelijke Uitgevers (GEWU)
- Softwareontwikkelaars

overwegen dat:

- a. Onderwijsinstellingen in toenemende mate gebruik maken van doorgedreven informatisering en digitalisering van Persoonsgegevens. Daarvoor maken ze gebruik van een hele waaier Digitale Onderwijsmiddelen en dit ten behoeve van het organiseren en het geven van onderwijs en het begeleiden van leerlingen. We denken hierbij onder andere aan de diensten die geleverd worden in het kader van leerlingen, cursisten- en personeelsadministratie, leerlingvolgsystemen, pakketten voor financieel beheer, maar ook aan aanbieders van educatief lesmateriaal en elektronische leeromgevingen;
- b. een voorwaarde bij het gebruik van Digitale Onderwijsmiddelen is dat er duidelijke afspraken worden gemaakt over de Verwerking van Persoonsgegevens. Met name minderjarige leerlingen in het basis, secundair en deeltijds kunstonderwijs vormen op het punt van de bescherming van Persoonsgegevens een kwetsbare groep. Daarom is het belangrijk dat Onderwijsinstellingen goede afspraken met Verwerkers maken omtrent het regelen en borgen van de privacy;
- c. ten behoeve van deze voorwaarde, in deze Intentieverklaring afspraken worden vastgelegd tussen de Onderwijsverstrekkers, Federatie Centra voor Basiseducatie en VCLB enerzijds en de aanbieders van Digitale Onderwijsmiddelen anderzijds;
- d. de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) op 25 mei 2018 van toepassing wordt en dat Onderwijsinstellingen en aanbieders van Digitale Onderwijsmiddelen conform deze wetgeving moeten handelen.

De Initiatiefnemers wensen de navolgende afspraken vast te leggen:

Artikel 1: Definities

In deze Intentieverklaring wordt verstaan onder:

1. Betrokkene, Verwerker, Derde, Persoonsgegevens, Ontvanger, Verwerking en Verwerkingsverantwoordelijke, Pseudonimisering, Inbreuk in verband met persoonsgegevens: de begrippen zoals gedefinieerd in artikel 4 van de AVG;
2. Intentieverklaring: deze Intentieverklaring Privacy in Digitale Onderwijsmiddelen;
3. Digitaal Onderwijsmiddel: ieder product of iedere dienst die in het kader van het onderwijsproces Persoonsgegevens verwerkt. We denken onder andere aan leerlingen- en cursistenadministratie- en volgsystemen, personeelsadministratiesystemen, financieel-beheersystemen, roostersystemen, leerling- en oudercommunicatiesysteem, agendasytemen, toets-, rapport-, en evaluatiesystemen, educatieve leermiddelen, elektronische leeromgevingen en leerplatformen (niet limitatieve lijst);
4. Ondertekenaars: partijen die deze Intentieverklaring ondertekenen;
5. Initiatiefnemers: partijen die de initiatiefnemers zijn van de Intentieverklaring zoals opgenomen in de aanhef van de Intentieverklaring;
6. Leverancier: een bedrijf dat of instelling die een aanbieder is van een Digitaal Onderwijsmiddel en tevens Ondertekenaar is;
7. Model Verwerkersovereenkomst: het Model van de verwerkersovereenkomst zoals bedoeld in artikel 4 van deze Intentieverklaring;
8. Onderwijsinstelling: het bevoegd bestuur van een basis- of secundaire school, internaat, academie, centrum voor Hoger en volwassenenonderwijs, centrum voor basiseducatie of centrum voor leerlingenbegeleiding.
9. Overlegplatform: het platform zoals bedoeld in artikel 8 van de Intentieverklaring;
10. Subverwerker: een Verwerker die zelf geen Ondertekenaar is, maar die door een Leverancier in dienst wordt genomen om in opdracht van de Onderwijsinstelling specifieke verwerkingen te verrichten;
11. AVG: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van Persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)
12. Anonimisering: het verwijderen van alle persoonsgegevens uit een gegevensverzameling, zodanig dat de gegevens nooit meer aan één specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld.

Artikel 2: Doel en reikwijdte van de Intentieverklaring

1. Het Doel en de reikwijdte van de Intentieverklaring zijn om waarborgen te creëren voor de zorgvuldige omgang met Persoonsgegevens die, in opdracht van Onderwijsinstellingen, door Leveranciers verwerkt worden met behulp van Digitale Onderwijsmiddelen.
2. De Intentieverklaring is niet van toepassing op eventuele overige Verwerkingen waarvoor Leveranciers zelf de Verwerkingsverantwoordelijke zijn.

Artikel 3: Rolverdeling

1. Voor Verwerkingen van Persoonsgegevens in de zin van deze Intentieverklaring is de Onderwijsinstelling de Verwerkingsverantwoordelijke en de Leverancier de Verwerker. De Onderwijsinstelling heeft en houdt zelfstandige zeggenschap over het doel en de middelen van de Verwerking van Persoonsgegevens.
2. De Verwerker draagt er zorg voor dat de Onderwijsinstelling voorafgaand wordt geïnformeerd over de producten en dienst(en) die door de Leverancier worden verleend in relatie tot de Verwerking van Persoonsgegevens. De gegeven informatie moet de Onderwijsinstelling in staat stellen een keuze te maken

met betrekking tot de aangeboden diensten/producten als zodanig, en daarnaast een afzonderlijke keuze te maken voor eventueel aangeboden optionele diensten. De Onderwijsinstelling geeft vervolgens schriftelijk aan de Leverancier aan met welke Verwerking van Persoonsgegevens en daarbij behorende diensten zij akkoord gaat. Dit krijgt een borging in de Verwerkersovereenkomst.

3. De in lid 2 bedoelde diensten, waaronder eventuele optionele diensten, moeten in de Privacy Bijsluiters bij de Verwerkersovereenkomst in begrijpelijke taal zijn beschreven, waarna de Onderwijsinstelling geïnformeerd akkoord kan gaan met de afname van deze dienst(en)/producten.
4. Ondertekenaars achten het van groot belang, en stimuleren in dat kader, dat Onderwijsinstellingen en Leveranciers op de hoogte zijn van de verplichtingen die de AVG met zich meebrengt en zullen deze naleven.
5. De Onderwijsverstrekkers, Federatie Centra voor Basiseducatie en VCLB zullen de Onderwijsinstellingen ondersteunen bij vragen over de Intentieverklaring en het Model Verwerkersovereenkomst.

Artikel 4: Verwerkersovereenkomst

1. Onderwijsinstellingen en Leveranciers die intekenen op deze intentieverklaring zullen, bij verbintenissen over Digitale Onderwijsmiddelen waarbij Persoonsgegevens worden verwerkt, gebruik maken van het Model Verwerkersovereenkomst.
2. Gezien het aantal bepalingen dat wettelijk is voorgeschreven in een verwerkersovereenkomst, is de ruimte voor afwijking van bepalingen in dit Model Verwerkersovereenkomst beperkt.
3. In de Verwerkersovereenkomst zijn verbintenissen opgenomen, vooral met betrekking tot:
 - de tussen partijen afgesproken rolverdeling;
 - het waarborgen van vertrouwelijkheid van de Persoonsgegevens;
 - de soort en doeleinden van de Verwerkingen;
 - de categorieën van Persoonsgegevens die in opdracht van Verwerkingsverantwoordelijke door de Verwerker worden Verwerkt;
 - de categorieën van Betrokkenen wiens gegevens worden verwerkt;
 - welke Verwerkingen toegestaan zijn op Persoonsgegevens;
 - de bewaartermijnen van de te Verwerken Persoonsgegevens;
 - de gepaste technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen die de Verwerker zal nemen om de gegevens te beveiligen zoals beschreven in art. 32 van de AVG;
 - de voorwaarden bij het inschakelen van Subverwerkers;
 - de verstrekking van persoonsgegevens aan derden inclusief doorgifte van gegevens naar landen buiten de EU;
 - het verlenen van bijstand met betrekking tot de wettelijke verplichtingen van Verwerkingsverantwoordelijken, onder meer:
 - rond het melden en de afhandeling van incidenten en Inbreuken in verband met persoonsgegevens;
 - de rechten van de Betrokkenen;
 - de informatieverschaffing aan de Onderwijsinstelling mede ten behoeve van de leerlingen en ouders;
 - de aantoonbaarheid van het nakomen van de wettelijke verplichtingen en meewerken aan audits;
 - het wijzigen en beëindigen van de overeenkomst;
 - het na afloop van de overeenkomst terug leveren en vernietigen van Persoonsgegevens.

Artikel 5: Doeleinden van de Verwerkingen in het kader van de Intentieverklaring

1. De Verwerking van Persoonsgegevens met behulp van een Digitaal Onderwijsmiddel kan plaatsvinden ten behoeve van:
 - a. leerlingenadministratie: alle Verwerkingen met betrekking tot leerlingen en cursisten;
 - b. leerlingenbegeleiding: alle Verwerkingen in verband met het begeleiden van leerlingen in hun kennis, prestaties, vaardigheden of (mentale) gezondheidstoestand, de opvolging van de evolutie ervan, alsmede het begeleiden van leerlingen bij hun studie- en beroepskeuze;
 - c. het verstrekken of ter beschikking stellen van leermiddelen voor het geven en volgen van onderwijs;
 - d. personeelsadministratie: alle Verwerkingen rond personeelsbeheer;
 - e. schooladministratie: alle Verwerkingen nodig voor de organisatie van het schoolgebeuren;
 - f. het geleverd krijgen/in gebruik kunnen nemen van Digitale Onderwijsmiddelen conform de afspraken die zijn gemaakt tussen de Onderwijsinstelling en de Leverancier;
 - g. het door de Onderwijsinstelling voor onderzoeks- en analysedoeleinden beschikbaar kunnen stellen van volledig geanonimiseerde Persoonsgegevens om daarmee de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren;
 - h. de uitvoering of toepassing van andere wet- en regelgeving.

2. De Verwerking van Persoonsgegevens met betrekking tot Digitale Onderwijsmiddelen vindt nooit ongevraagd plaats voor marketingdoeleinden of het doen van ongevraagde aanbiedingen door Leveranciers. Dit kan enkel als de Betrokkene meerderjarig is dus zelf kan aangeven of hij rechtstreeks door de leverancier gecontacteerd mag worden voor doeleinden van direct marketing.

3. Er vindt door Leveranciers geen verstrekking van Persoonsgegevens aan Derden plaats, tenzij deze uitwisseling plaatsvindt in opdracht van en met instemming van de Onderwijsinstelling of de Betrokkene (zijn ouders of wettelijk vertegenwoordiger) zelf aangeeft dat deze Persoonsgegevens aan een Derde mogen worden verstrekt of wanneer dit noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting. In dit laatste geval meldt de Verwerker dit aan de Verwerkingsverantwoordelijke voor deze verwerking plaats heeft.

Artikel 6: Pseudonimisering, anonimisering, dataminimalisatie

1. Onderwijsinstellingen en Leveranciers maken indien redelijkerwijs mogelijk bij de uitwisseling van Persoonsgegevens tussen Onderwijsinstellingen en Leveranciers gebruik van Gepseudonimiseerde Persoonsgegevens.

2. Over de wijze waarop, door wie en op welk moment Pseudonimisering plaatsvindt, kan nader overleg worden gevoerd in het Overlegplatform om te komen tot afspraken die in een wijziging op de Intentieverklaring zullen worden vastgelegd.

3. Leveranciers kunnen voor interne kwaliteitsverbetering van hun Digitale Onderwijsmiddelen enkel gebruikmaken van geanonimiseerde gegevens. Ook vergelijkende gegevens tussen individuele Onderwijsinstellingen mogen nooit openbaar worden gemaakt.
4. Onderwijsinstellingen en Leveranciers leven de principes van dataminimalisatie na: er worden niet meer Persoonsgegevens als nodig uitgewisseld om de beoogde dienstverlening te kunnen leveren.

Artikel 7: Wettelijke informatieverplichtingen en Register van de Verwerkingsactiviteiten

1. De Onderwijsinstelling informeert, gebruikmakend van door de Verwerker geleverde informatie zoals bedoeld in artikel 4 lid 3, de (ouders van) Betrokkenen van wie Persoonsgegevens worden Verwerkt in een Digitaal Onderwijsmiddel en over welke maatregelen er zijn getroffen om de privacy volgens de afspraken in de Intentieverklaring te kunnen waarborgen.
2. De (ouders van) Betrokkenen worden bij deze informatieverstrekking erop gewezen hoe zij gebruik kunnen maken van de wettelijke rechten van de Betrokkene, zoals het inzage-recht, het recht op correctie van gegevens of het recht van verzet. Voor de uitoefening van deze rechten dienen Betrokkenen zich te wenden tot de Onderwijsinstelling.
3. De Onderwijsinstelling en de Leveranciers houden elk hun eigen register van verwerkingsactiviteiten bij conform artikel 30 lid 1 (Onderwijsinstellingen) en lid 2 (Leveranciers) van de AVG.

Artikel 8: Het Overlegplatform

1. Het nader vormgeven van de samenwerking tussen de Initiatiefnemers in aanhef en het borgen van de afspraken op basis van deze Intentieverklaring, vinden plaats binnen een Overlegplatform waarin deze Initiatiefnemers zitting hebben.
2. In het kader van het Overlegplatform zijn de Initiatiefnemers gezamenlijk verantwoordelijk voor het nader vormgeven, overleg voeren, en uitvoeren van afspraken over onder meer:
 - de periodieke evaluatie van de afspraken en de onderwerpen van de Intentieverklaring;
 - de voortgang van de uitvoering van de Intentieverklaring en de werking van de Intentieverklaring in de praktijk;
 - het wijzigen van deze Intentieverklaring;
 - het opstellen en aanpassen van het Model Verwerkingsovereenkomst.
3. De Initiatiefnemers dragen gezamenlijk zorg voor de continuïteit en de facilitering van het Overlegplatform voor zover dit betrekking heeft op afspraken zoals vastgelegd in deze Intentieverklaring.
4. Voor zover van toepassing vertegenwoordigen de Initiatiefnemers binnen het Overlegplatform hun leden en rapporteren zij over resultaten van het overleg in het Overlegplatform. Onderwijsinstellingen worden in het Overlegplatform in beginsel vertegenwoordigd door de Onderwijsverstrekkers.
5. Onderwijsinstellingen en Leveranciers nemen, voor zover mogelijk, afspraken met betrekking tot de naleving van de Intentieverklaring op in onderlinge afspraken, contracten - onder meer in het kader van aanbestedingen - en spreken elkaar onderling hierop aan.

Artikel 9: Tegenstrijdigheid en wijziging Verwerkersovereenkomst

1. Indien Partijen van de artikelen in de Verwerkersovereenkomst door (wettelijke) omstandigheden moeten afwijken, dan zullen deze wijzigingen en/of aanvullingen door Partijen worden beschreven en gemotiveerd in een overzicht dat als addendum aan de Verwerkersovereenkomst zal worden gehecht.
2. Bij belangrijke wijzigingen in het product en/of de (aanvullende) diensten die van invloed zijn op de Verwerking van de Persoonsgegevens wordt, alvorens de Onderwijsinstelling de keuze hiertoe aanvaardt, de Onderwijsinstelling in begrijpelijke taal geïnformeerd over de consequenties van deze wijzigingen. Onder belangrijke wijzigingen wordt in ieder geval verstaan: de toevoeging of wijziging van een functionaliteit die leidt tot een uitbreiding ten aanzien van de te Verwerken Persoonsgegevens, de doeleinden waaronder de Persoonsgegevens worden Verwerkt en het inschakelen van een (andere) SubVerwerker.
3. Wijzigingen in de artikelen van de Verwerkersovereenkomst kunnen uitsluitend met instemming van beide Partijen worden overeengekomen.

Artikel 10: Inwerkingtreding

1. Initiatiefnemers onderschrijven door ondertekening de uitgangspunten en afspraken van de Intentieverklaring.
2. De Intentieverklaring treedt in werking na ondertekening door de Initiatiefnemers.
3. Nog niet bij de Intentieverklaring aangesloten Leveranciers en niet door Onderwijsverstrekkers vertegenwoordigde Onderwijsinstellingen kunnen zich aansluiten bij deze Intentieverklaring door middel van ondertekening van een door het Overlegplatform vastgestelde verklaring en toezending daarvan aan het secretariaat van het Overlegplatform.
4. Het Overlegplatform draagt zorg voor het beheer van de uit de Intentieverklaring voortkomende activiteiten waaronder het secretariaat van het Overlegplatform en een register van Intentieverklaringspartijen.
5. De Intentieverklaring is aangegaan voor onbepaalde duur.
6. Iedere ondertekenaar kan deelname aan de Intentieverklaring opzeggen. Deze opzegging geschiedt schriftelijk vóór 31 mei en gaat in vanaf 1 september daaropvolgend. De opzegging dient te worden gericht aan het secretariaat van het Overlegplatform.